

Tilinpäätös vuodelta 2023

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta

Tilinpäätös vuodelta 2023

Sisällys

Vuosikertomus

Tilinpäätöstiedot

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta (TELK)

Vuosikertomus vuodelta 2023

Vuosikertomus vuodelta 2023

Julkaisija
Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta (TELK)

Käyntiosoite
Maistraatinportti 1
00240 Helsinki

Postiosoite
PL 22
00241 Helsinki

Puhelinvaihe
029 4117 200

Sähköposti
kirjaamo@telk.fi

Toimittaja
Meri-Tuuli Salama

Graafinen suunnittelu
Workshop Päiviä Oy

Graafit
Heikki Päiviä, Meri-Tuuli Salama

Valokuvat
Panu Päiviä, Noora Lehtovuori ja TELK

PDF julkaistu verkossa
5.9.2024
www.telk.fi

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta (TELK)

Vuosikertomus vuodelta 2023

Sisällysluettelo	
TELKin vuosi 2023.....	1
TELKin tehtävät	2
Toiminnan avainlukuja 2020–2023	3
TELKin jäsenet.....	4
TELKin kokoonpano vuonna 2023.....	5
Päätöksenteko TELKissä.....	6
Oikeudenkäyntikulut ja suulliset käsittelyt.....	6
Hallintojaosto	6
Täysistunto ja vahvennettu jaosto.....	7
Toiminta tilastojen valossa	9
Käsittelyaika.....	10
Muutokset eläkelaitosten päätöksiin.....	10
Muutoksen hakeminen lautakunnan päätöksiin.....	10
Asiaryhmät.....	11
Kustannuksista	12
Muutoksenhakulautakunnan henkilöstö	13
TELK året 2023	14
Besvärnsämndens verksamhet	15
Besvärnsämndens sammansättning	15
Beslutsfattande i besvärnsämnden	15
Kostnader och genomsnittliga handläggningstider	15
Besvärnsämndens personal	15

TELKin vuosi 2023

Vuonna 2023 TELKissä valmistauduttiin jo hyvissä ajoin vuoden 2024 alussa tapahtuvaan muuttoon Itä-Pasilasta Länsi-Pasilan puolelle. Siirtyminen aiemmasta noin 1 200 neliön toimistotilasta uusiin reilun 400 neliön tiloihin vaati paljon etukäteissuunnittelua tilojen käytön suunnittelun, kalusteiden ja työtekovälineiden osalta. Tässä työssä oli mukana koko henkilökunta, muun muassa yhteisessä työympäristön kehittämistä koskevassa työpajassa, pohtimassa tulevia tarpeita ja työnteon käytäntöjä, jotta arki olisi TELKissä jatkossakin mahdollisimman sujuvaa.

TELKissä suoritettiin vuoden 2023 aikana paperiarkiston digitointi. TELK haki Kansallisarkistolta seulontapäätöstä, digitointi kilpailutettiin ja toteutettiin Kansallisarkiston vaatimassa muodossa niin, että paperinen materiaali voidaan hävittää. TELKin muuttaessa vuoden 2024 alussa uusiin tiloihin paperista materiaalia varten ei ole enää tarvetta säilyttää erillistä arkistotilaa. Jatkossa kaikki TELKin arkistoitava muutoksenhakuasiakirjamateriaali on digitaalisessa muodossa ja siten myös tarvittaessa nähtävissä ja käytettävissä asioiden käsittelyn taustamateriaalina. Paperiarkiston digitointi oli kertakustannuksena suuri erä, mutta tulee maksamaan itsensä muutamassa vuodessa takaisin säästyneinä varaston vuokra-kustannuksina. Lisäksi arkiston käytettävyys on digitaalisessa muodossa parempaa, myös tiedonhallinnan vaatimukset huomioiden.

Vuonna 2023 TELKiin saapui lähes 500 asiaa enemmän kuin vuonna 2022. Asiamäärän kasvuun vaikutti osaltaan yrittäjän eläkelain (YEL) muutos vuoden alusta liittyen YEL-työtulon tarkistuksiin eläkelaitoksissa. Nämä toivat vuositasolla noin 400 valitusta lisää.

Tähän lisäykseen pystyttiin TELKin työntekijäkapasiteetilla kohtuullisen hyvin vastamaan. Jatkossa tilannetta edelleen seurataan ja YEL-työtulon tarkistusten aiheuttamaan valitusten määrän mahdolliseen kasvuun pystytään tarvittaessa vuoden 2024 puolella reagoimaan lisärekrytoinnilla.

TELKin toiminnan kannalta ensiarvoisen tärkeää on se, että tiedonhallintaan ja tietoturvaan liittyviä asioita kehitetään suunnitelmallisesti. Näin tapahtui myös vuonna 2023. TELKissä toimii tietoturvaryhmä, johon kuuluvat puheenjohtaja, ratkaisutoiminnan päällikkö, hallintopäällikkö, tietohallintovastaava sekä tietosuojavaltuutettu. Tietoturvaryhmä kokoontui toimintavuoden aikana 11 kertaa. Uutena tiedonhallinnan ja tietoturvan työkaluna vuonna 2023 TELKissä otettiin käyttöön Digiturvamalli, jonka avulla voidaan osaltaan varmistua siitä, että vaatimusten mukaiset eri aihealueiden tehtävät tulevat huomioituiksi ja säännöllisesti tarkastelluiksi. Digiturvamallin aihealueita on jaettu tietoturvaryhmän jäsenille kullekin vastuualueiksi. Käytännön työssä puheenjohtaja ja tietohallintovastaava ovat käyneet Digiturvamallin aihealueet alustavasti läpi, jonka jälkeen niitä on käsitelty tietoturvaryhmässä. Lisäksi tietoturvaryhmässä käydään läpi tietoturva- ja tietosuojapoikkeamia ja arvioidaan niiden edellyttämiä toimenpiteitä. TELKin tietoturvaryhmä osallistui vuonna 2023 tietosuoja- ja tietoturvaloukkausten hallintaan liittyvään TAISTO-harjoitukseen. TELKin edustajat osallistuivat myös vakuutusosikeuden ja muutoksenhakulautakuntien yhteisen tiedonhallintaan liittyvän työryhmän toimintaan.

Petteri Immonen
puheenjohtaja

TELKin tehtävät

TELK toimii ensimmäisenä muutoksenhakuasteena kaikissa työeläkeasioissa.

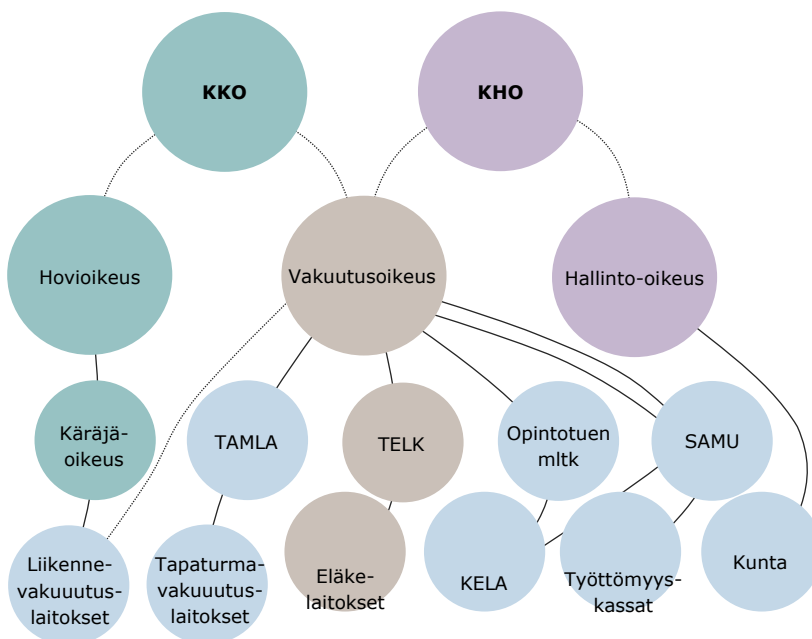
TELKin tehtävänä on yksittäisten valitusasioiden ja eläkelaitosten lainvoimaisten päätösten poistamista koskevien hakemusasioiden ratkaiseminen. TELKin toiminta riippumattomana muutoksenhakuelimenä perustuu siitä 26.8.2005 annettuun ja 1.1.2006 voimaan tulleeseen lakiin työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta (677/2005).

TELKin päätöksiin haetaan muutosta vakuutusoikeudelta, joka on työeläkeasioiden ylin oikeusaste.

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (677/2005) on säädetty muun muassa TELKin rahoituksesta, talousarvion päättämisestä ja tilinpäätöksen hyväksymisestä.

TELK perii kustannuksiansa kattamiseksi työeläkelaitoksilta vuosittaisen oikeushallintomaksun. Maksun määrän vahvistaa Finanssivalvonta ja se määräytyy työeläkelaitoksissa määräämisvuotta edeltävänä vuonna vakuutettujen työansioiden ja työtuulojen perusteella.

TELKin toimielinten ja toimihenkilöiden tehtävistä ja toimivaltuuksista on määrätty TELKin työjärjestyksessä. Asioiden käsittelyssä TELKissä sovelletaan lakia oikeudenkäynnistä hallintoasioissa ja lakia oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuinissa sekä lakia oikeudenkäynnin viivästyttämisen hyvittämisestä.

TELKin ratkaisutoiminnassa pääasiassa sovellettavat lait:

- Työntekijän eläkelaki (395/2006), TyEL
- Julkisten alojen eläkelaki (81/2016), JuEL
- Yrittäjän eläkelaki (1272/2006), YEL
- Maatalousyrittäjän eläkelaki (1280/2006), MYEL
- Merimieseläkelaki (1290/2006), MEL

Kuva 1. Sosiaalivakuutuksen muutoksenhakujärjestelmä

Toiminnan avainlukuja 2020–2023

Asiamäärät	2020	2021	2022	2023
Saapuneet	5 055	4 336	4 624	5 115
Ratkaistut	5 311	4 720	4 166	4 644
Vireillä 31.12.	2 683	2 254	2 740	3 145
Ratkaistujen asioiden ryhmät				
Työkyvyttömyyseläkkeet	4 080	3 711	3 071	3 499
Kuntoutus	478	478	529	515
Poistohakemukset	73	43	48	49
Muut asiat	680	488	518	581
Kustannukset ja muutos%				
Ratkaisukustannus, €	793	817	870	945
Muutokset, %	9,9	9,9	8,0	8,2
Palautukset, %*	5,3	7,2	8,2	9,4

TELKin jäsenet

TELKiin kuului vuonna 2023 päätoiminen puheenjohtaja, neljä varapuheenjohtajaa, puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien yhteinen varajäsen sekä 24 varsinaista jäsentä ja varajäseniä.

Valtioneuvosto nimitti 22.12.2021 sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain (677/2005) 3 §:n nojalla TELKin jäsenet viiden vuoden toimikaudeksi ajaksi 1.1.2022 - 31.12.2026.

TELKiin kuului vuonna 2023 päätoiminen puheenjohtaja, neljä varapuheenjohtajaa, puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien yhteinen varajäsen sekä 24 varsinaista jäsentä ja varajäseniä. Varapuheenjohtajat ja jäsenet ovat sivutoimisia. TELKin jäsenet toimivat tuomarinvastuulla, ja puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenen oikeudesta pysyä tehtävässään on voimassa, mitä tuomarinviran haltijoista säädetään. Kukin jäsen antaa tuomarinvakuutuksen toimikautensa alussa, jos hän ei ole tehnyt sitä aikaisemmin.

Sivutoimisille jäsenille maksettiin toimintavuonna palkkioita hallintojaoston hyväksymän uuden palkkiosäännön mukaan seuraavasti:

	varapuheenjohtaja	lääkärijäsen	jäsen
asiakohtainen palkkio, €	21,30	43,60	14,30

TELKin kokoonpano vuonna 2023

Puheenjohtaja

Oikeustieteen kandidaatti *Petteri Immonen*

Lakimiesjäsenet

Oikeustieteen kandidaatti *Kimmo Kangasjärvi*

Varatuomari *Kristiina Piilola*

Oikeustieteen maisteri *Milja Tiainen*

Varatuomari *Pekka Paaermaa*

Varatuomari *Susanna Rahkonen*

Lääkärjäsenet

LKT, ortopedian ja traumatologian dosentti *Aarne Kivioja*
16.3.2023 saakka ja 15.6.2023 alkaen LT, ortopedian erikoislääkäri *Timo Juutilainen*

Fysiatrian erikoislääkäri *Kia Pelto-Vasenius*

Fysiatrian erikoislääkäri *Kaija Puustjärvi-Sunabacka*

Psykiatrian erikoislääkäri *Roope Raassina*

Sisätautien ja kardiologian erikoislääkäri *Ilkka Tierala*

Työelämää ja työmarkkinaolosuhteita tuntevat jäsenet

Asiantuntija *Suvi Lahti-Leeve*

Lakiasianjohtaja *Markus Äimälä*

Johtava asiantuntija *Vesa Rantahalvari*

Asiantuntija *Hannu Ylänen*

Työmarkkina-asiamies *Merja Renko*

Työympäristöasiantuntija *Jouni Salonen*

Ekonomisti *Tytti Naukkarinen* 6.9.2023 saakka ja 7.9.2023 alkaen sosiaalipoliittinen asiantuntija *Tuuli Glantz*

Johtava asiantuntija *Eлина Sojonen* 4.10.2023 saakka ja 5.10.2023 alkaen johtava asiantuntija *Anu Tuovinen*

Juristi *Samppa Koskela*

Lakimies *Keijo Tarnanen*

Yrittäjätoiminnan olosuhteita tuntevat jäsenet

Työmarkkina-asioiden päällikkö *Harri Hellstén*

Asiantuntija *Albert Mäkelä*

Maatalousyrittäjätoiminnan olosuhteita tuntevat jäsenet

Tutkimuspäällikkö *Juha Lappalainen*

Laskentapäällikkö *Jaakko Vilenius*

Varapuheenjohtajat

Oikeustieteen kandidaatti *Tiina Muinonen*

Oikeustieteen kandidaatti *Mika Mänttari*

Varatuomari *Kirsi Päivänsalo*

Varatuomari *Lauri Pelkonen*

Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien varajäsen

Varatuomari *Olli Puustinen*

Varajäsenet

Oikeustieteen kandidaatti *Virva Walo*

Oikeustieteen kandidaatti *Kari Peltonen*

13.4.2023 alkaen oikeustieteen kandidaatti *Daniela Fredman*

Varajäsenet

Työterveyshuollon erikoislääkäri *Petri Nieminen*

Neurologian erikoislääkäri *Sari Atula*

Vastaava työterveyslääkäri, LT *Aarne Laakkonen*

Psykiatrian erikoislääkäri *Antti-Jussi Ämmälä*

Varajäsenet

Neuvottelujohtaja *Anu Sajavaara* 12.4.2023 saakka ja 13.4.2023 alkaen johtava asiantuntija *Aki Raudas*

Asiantuntija *Katja Leppänen*

Veroasiantuntija *Tiina Ruohola*

13.4.2023 alkaen asiantuntija *Anne Salomaa*

Vastaava sopimustoimitsija *Markku Häyrynen*

Lakimies *Katja Syrjänen*

Lakimies *Timo Voutilainen*

Neuvottelupäällikkö *Riikka Rapinoja*

Neuvottelupäällikkö *Markku Kojo* 4.10.2023 saakka ja 5.10.2023 alkaen neuvottelupäällikkö *Minna Salminen*

Varajäsenet

Lainsäädäntöasioiden päällikkö *Tiina Toivonen*

Varajäsenet

Asiantuntija *Antti Lavonen*

Lakimies *Marica Twerin* 20.12.2023 saakka ja 21.12.2023 alkaen juristi *Kimmo Tammi*

Päätöksenteko TELKissä

Toimintavuonna lautakunnan viisi jaostoa kokoontuivat ratkaisemaan asioita yhteensä 199 kertaa.

Kaikkiin jaostoihin kuuluu lainoppinut puheenjohtaja, työeläkeasioihin perehtynyt ja tuomarin virkaan oikeuttavan tutkinnon suorittanut tai muu työeläkevakuutukseen erityisesti perehtynyt jäsen, lääkärijäsen sekä kaksi työelämän olosuhteita tuntevaa jäsentä. Neljällä jaostolla on lisäksi jäsenet, jotka ovat perehtyneitä maatalousyrittäjä- tai yrittäjätoimintaan. Lainopillisia asioita ratkaistaessa jaoston lääkärijäsenen sijaan kokoonpanoon tulee toinen lakimiesjäsen.

Jaostot kokoontuvat kesä- ja joulutaukoja lukuun ottamatta noin kolme-neljä kertaa kuukaudessa. Jaostoilla oli vuonna 2023 istuntoja yhteensä 199. Yhdessä istunnossa ratkaistiin kerrallaan 20–40 valitusasiaa. Asiat jakautuivat varsin tasaisesti jaostoille ja jaostoa kohti niitä ratkaistiin noin 860. Lisäksi 527 asiaa ratkaistiin yhden tuomarin istunnoissa.

Jaostot ratkaisevat asioita pääasiassa Teams-istunnoissa. Jaostoilla on läsnäoloistuntoja noin kerran kuukaudessa. Jaoston puheenjohtajalla on aina mahdollisuus päättää pitää istuntonsa läsnäoloistuntona.

Oikeudenkäyntikulut ja suulliset käsittelyt

Asiat ratkaistaan pääsääntöisesti kirjallisen aineiston perusteella ja päätökset tehdään jaoston istunnossa esittelystä. TELKin ratkaisut ovat asianosaisille maksuttomia. Muutoksenhaunalaisen päätöksen tehnyt eläkelaitos voidaan velvoittaa maksamaan muutoksenhakijan oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos muutoksenhakemus hyväksytään ja oikeudenkäynti on aiheutunut eläkelaitoksen virheestä. Muutoksenhakijoilla ei ole oikeusapulain nojalla mahdollisuutta saada maksutonta oikeudenkäyntiä, mutta he voivat saada julkista oikeusapua.

Suullisesta käsittelystä annetaan erillinen välipäätös, eikä suullisen käsittelyn vaatimusta ratkaista pääasian yhteydessä. Toimintavuonna ei järjestetty suullisia käsitteilyjä.

Hallintojaosto

TELKissä on kahdeksanjäseninen hallintojaosto. Hallintojaostossa käsitellään työjärjestyksessä mainittuja lautakunnan yleiseen hallintoon, taloushallintoon ja nimityksiin liittyviä asioita. Hallintojaostoon kuuluvat puheenjohtajan lisäksi kaikki neljä varapuheenjohtajaa ja kolme täysistunnon valitsemaa jäsentä, joista yhden ovat esittäneet keskuudestaan TELKin työnantajajärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet, yhden työntekijä- ja toimihenkilökeskusjärjestöjen ehdotuksesta nimitetyt jäsenet sekä yhden yrittäjien tai maatalousyrittäjien järjestöjen ehdotuksesta nimitetyt jäsenet.

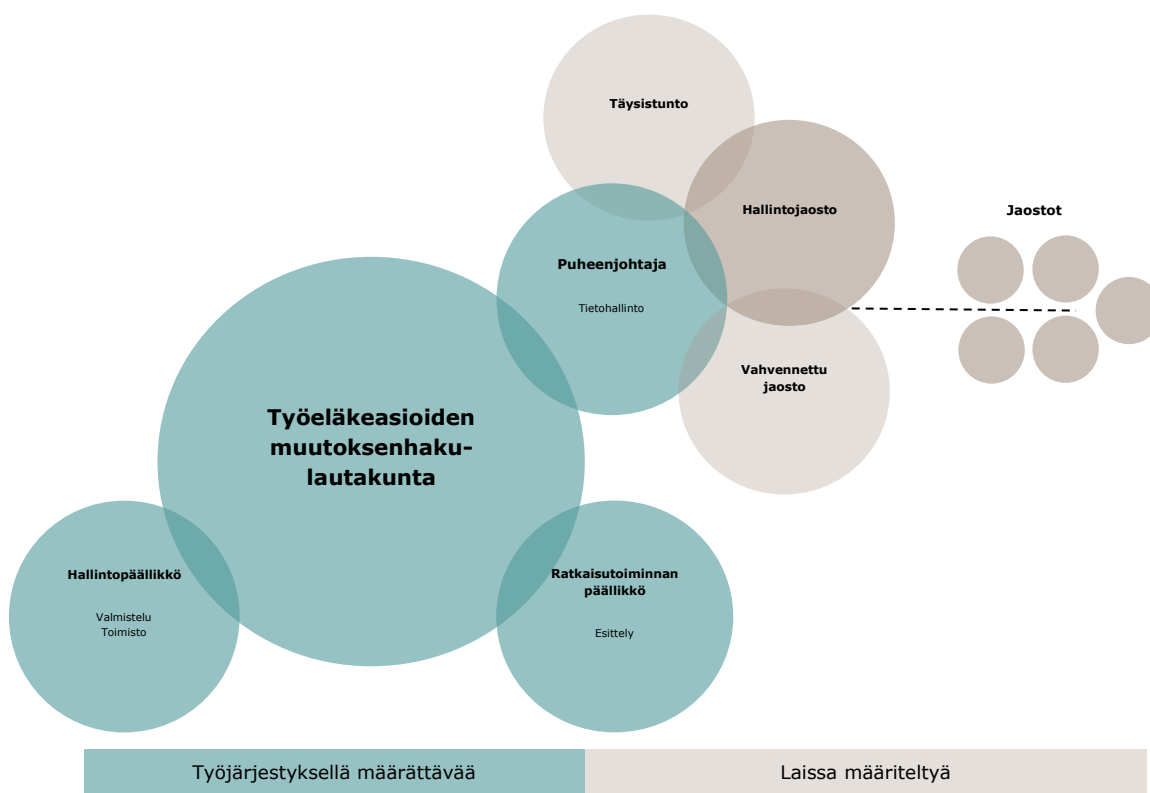
Hallintojaostoon kuuluivat toimintavuonna puheenjohtajana lautakunnan puheenjohtaja *Petteri Immonen* ja jäseninä lautakunnan varapuheenjohtajat, *Mika Mänttari*, *Tiina Muinonen*, *Kirsi Päivänsalo* ja *Lauri Pelkonen* sekä työnantajajärjestöjen esityksen perusteella nimettyinä jäseninä *Vesa Rantahalvari* (varajäsenenään *Merja Renko*), työntekijä- ja toimihenkilökeskusjärjestöjen esityksen perusteella nimettynä *Elina Sojonen* 4.10.2023 saakka ja *Anu Tuovinen* 30.11.2023 lukien (varajäsenenään *Tytti Naukkarinen* 6.9.2023 saakka ja *Tuuli Glantz* 30.11.2023 lukien) sekä yrittäjien ja maatalousyrittäjien järjestöjen ehdotuksen perusteella nimettynä *Harri Hellstén* (varajäsenenään *Juha Lappalainen*). Hallintojaoston kokouksiin varsinaisista jäsenistä osallistuivat vuonna 2023 puheenjohtaja *Petteri Immonen* (3/3), *Mika Mänttari* (3/3), *Tiina Muinonen* (3/3), *Kirsi Päivänsalo* (3/3), *Lauri Pelkonen* (3/3), *Vesa Rantahalvari* (2/3), *Harri Hellstén* (3/3), *Elina Sojonen* (0/2) ja *Anu Tuovinen* (0/0).

Täysistunto ja vahvennettu jaosto

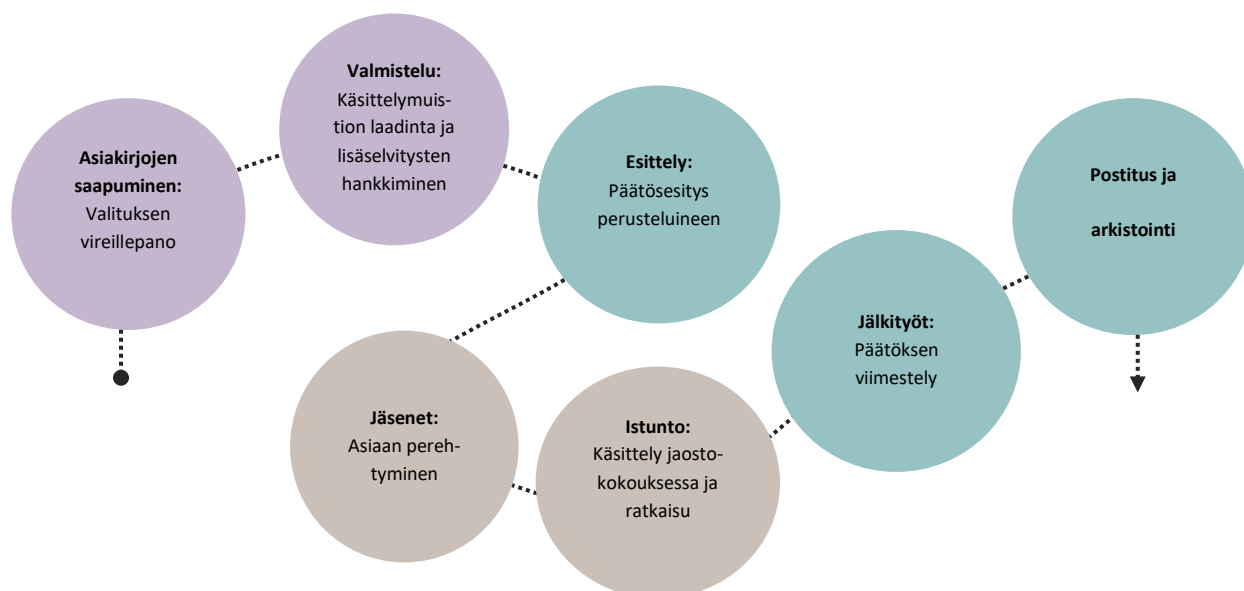
TELKin puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja voi määrätä muutoksenhakuasian tai siihen kuuluvan kysymyksen ratkaistavaksi vahvennetussa jaostossa. Mainittuun jaostoon kuuluvat puheenjohtaja, varapuheenjohtajat sekä asiaa aiemmin käsitelleen jaoston jäsenet. Vahvennettu jaosto kokoontui toimintavuonna seitsemän kertaa.

Jos ratkaistavana olevalla asialla on periaatteellista merkitystä tai jos jaoston ratkaisu tulisi poikkeamaan aikaisemmasta käytännöstä, jaosto tai TELKin puheenjohtaja voi määrätä asian käsiteltäväksi TELKin täysistunnossa. Täysistunnossa käsitellään myös TELKin lautakunnan työjärjestystä koskevat asiat sekä ne hallintoasiat, jotka täysistunto hallintojaoston yksimielisestä esityksestä päättää ottaa käsiteltäväkseen.

Täysistunto vahvistaa tilinpäätöksen ja myöntää vastuuvapauden hallintojaostolle. TELK kokoontui vuonna 2023 täysistuntoon kahdesti. Ensimmäisessä täysistunnossa vahvistettiin tilinpäätös vuodelta 2022 ja toisessa täysistunnossa täydennettiin TELKin hallintojaostoa. Täysistunnoissa ei käsitelty muutoksenhakuasioita.

Kuva 2. TELKin organisaatio

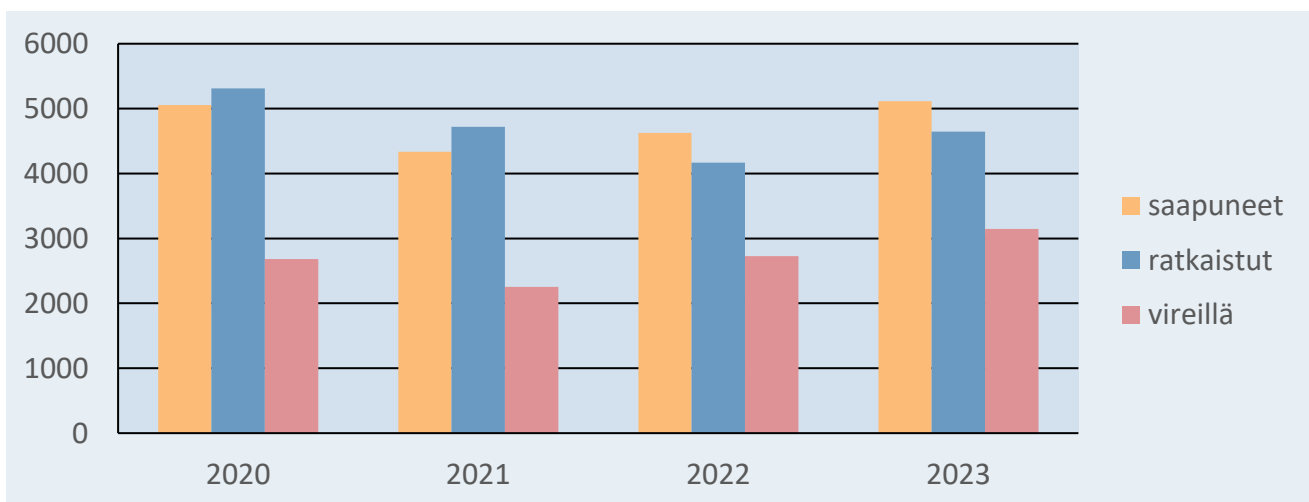
Kuva 3. Valitusasian eteneminen TELKissä

Toiminta tilastojen valossa

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnassa ratkaistiin toimintavuonna 4 644 asiaa, joka on 478 asiaa enemmän kuin vuonna 2022, jolloin ratkaistiin 4 166 asiaa. Lautakunnan keskimääräinen käsittelyaika oli toimintavuonna 218 päivää eli noin seitsemän kuukautta kahdeksan päivää, kun käsittelyaika vuonna 2022 oli 207 päivää.

TELKiin saapui toimintavuonna yhteensä 5 115 valitus- ja hakemusasiaa, mikä on 491 asiaa enemmän kuin vuonna 2022, jolloin TELKiin tuli vireille 4 624 asiaa. Näin olleen edelliseen vuoteen verrattuna saapuneiden asioiden määrä kasvoi 10 prosenttia. Osittain saapuneiden asioiden määrän kasvuun vaikutti 2023 alusta voimaan tulleen yrittäjän eläkelain muutos, jonka perusteella toimintavuonna eläkelaitoksissa tarkastettiin alle 15 000 euron työtulot tietyin edellytyksin. Ensiasteessa tarkastuspäätöksiä tehtiin vuoden aikana noin 60 000. Toimintavuonna lautakunnassa ratkaistiin 4 644 asiaa, joka on 471 asiaa vähemmän kuin lautakuntaan saapuneiden uusien asioiden määrä.

Toimintavuoden lopussa asioita oli vireillä 3 145, kun vuoden 2022 lopussa niitä oli vireillä 2 740. Asioita ratkaisemassa oli vuositasolla 9,6 esittelijähenkilövuotta. Esittelijähenkilövuotta kohden ratkaistiin 488 asiaa.

Kuva 4. Saapuneet, ratkaistut ja vireillä olevat valitukset vuosina 2020–2023

Käsittelyaika

Muutoksenhakuasian keskimääräinen käsittelyaika lasketaan valituksen saapumisesta päätöksen postittamiseen. Toimintavuoden keskimääräinen käsittelyaika oli 218 päivää eli seitsemän kuukautta kahdeksan päivää, joten käsittelyaika piteni 11 päivällä edelliseen vuoteen verrattuna.

Muutokset eläkelaitosten päätöksiin

TELK muutti kaikista muutoksenhakuasioista vuonna 2023 muutoksenhakijan eduksi 8,2 prosenttia asioista. Asioita palautettiin eläkelaitokseen uudelleen käsiteltäväksi 9,4 prosenttia. Vuonna 2022 TELKin muutosprosentti oli 8,0.

Eläkelaitokset antavat myönteisen päätöksen noin 65 prosenttiin työkyvyttömyyseläkehakemuksista eli ensiasteessa hylkäysprosentti on noin 35.

Työkyvyttömyyseläkeasioissa TELK muutti 8,7 prosenttia asioista ja palautti 10,1 prosenttia asioista. Kuntoutusasioissa muutosprosentti oli 2,9 ja palautusprosentti 4,1.

Muutosprosentteissa on otettava huomioon, että eläkelaitokset ovat viime vuosina itseoikaisseet valituksen johdosta asioita noin kymmenessä prosentissa valituksista, joka osaltaan pienentää muutosprosenttia. Lisäksi suurimmassa osassa TELKin palauttamissa asioissa eläkelaitos on jo antanut myönteisen väliaikaisen päätöksen.

Muutoksen hakeminen lautakunnan päätöksiin

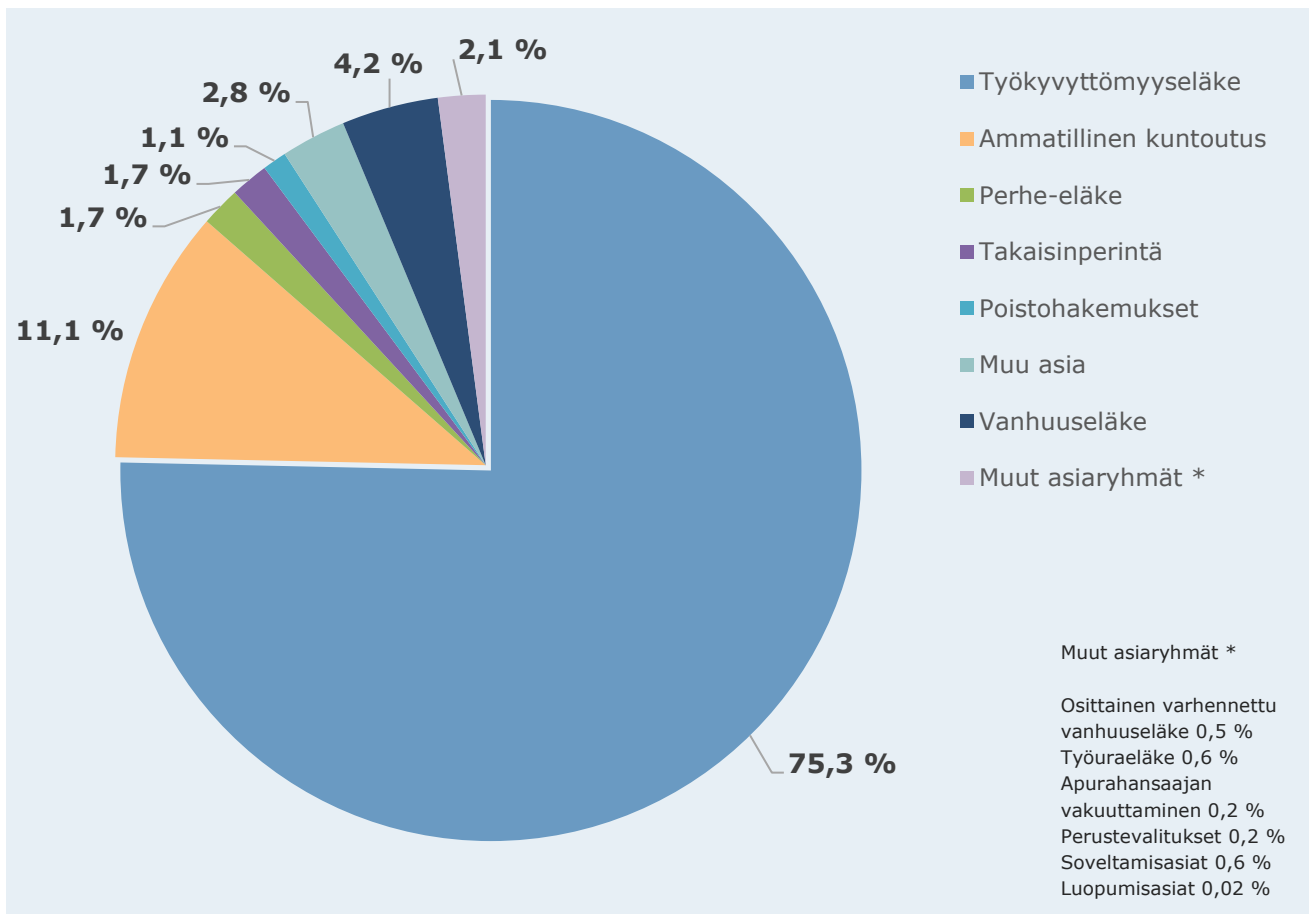
Vakuutus oikeuden tilastotiedoista ilmenee, että vajaa viidennes muutoksenhakijoista valittaa TELKin päätöksestä edelleen vakuutus oikeuteen. Valitusaktiivisuus lautakunnan päätöksistä on pidemmällä aikavälillä laskeutunut merkittävästi. Vakuutus oikeus muutti toimintavuonna 15,8 prosenttia (18,9 prosenttia vuonna 2022) muutoksenhakulautakunnan päätöksistä tehdyistä valitusasioista muutoksenhakijan eduksi.

Asiaryhmät

Työkyvyn arviointia liittyi toimintavuonna kaikkiaan 3 894 asiaan eli 84 prosenttiin kaikista käsitellyistä asioista. Täältä osin suhteellinen osuus ei muuttunut edelliseen vuoteen verrattuna. Ammatillista kuntoutusta koskevia asioita TELK ratkaisi toimintavuonna yhteensä 515, joka on 14 asiaa vähemmän kuin vuonna 2022. Työuraeläkkeitä koskevia asioita ratkaistiin toimintavuonna 26, kun niitä edellisellä vuonna 2022 ratkaistiin 22. Muissa asiaryhmissä TELK antoi toimintavuonna ratkaisuja muun muassa seuraavasti: vanhuuseläkeasiat 196 ratkaisua, takaisinperintäasiat 77 ratkaisua,

perhe-eläkkeet 80 ratkaisua, perustevalitukset eli maksuunpanoasiat yhdeksän ratkaisua, osittainen varhennettu vanhuuseläke 22 ratkaisua, soveltamisasiat 28 ratkaisua. Poistohakemuksia ratkaistiin toimintavuonna 49, joista hyväksyttiin 43. Poistohakemuksista suurimman osan tekevät eläkelaitokset, jotka hakevat päätöstensä poistamista pääasiassa eläkelaskennassa olleen virheen vuoksi. Julkisuusasioissa annettiin vuonna 2023 kolme ratkaisua.

Yksityisen sektorin osuus toimintavuonna annetuista ratkaisuksista oli 73,3 prosenttia. Julkisen sektorin osuudeksi jäi siten 26,7 prosenttia.

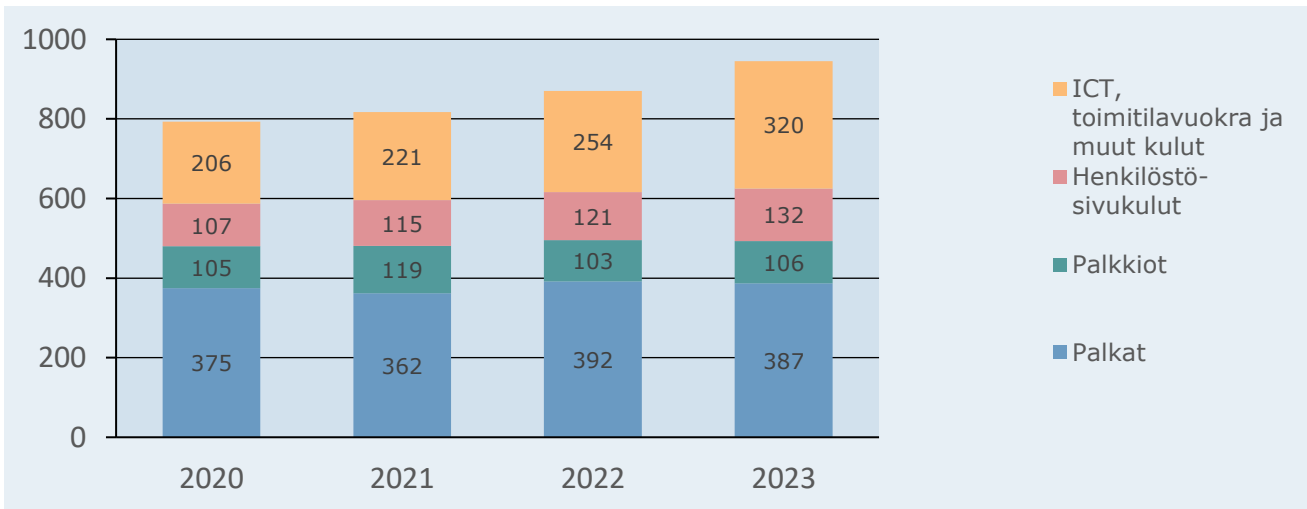

Kuva 5. Ratkaistujen asioiden jakautuminen asiaryhmittäin vuonna 2023

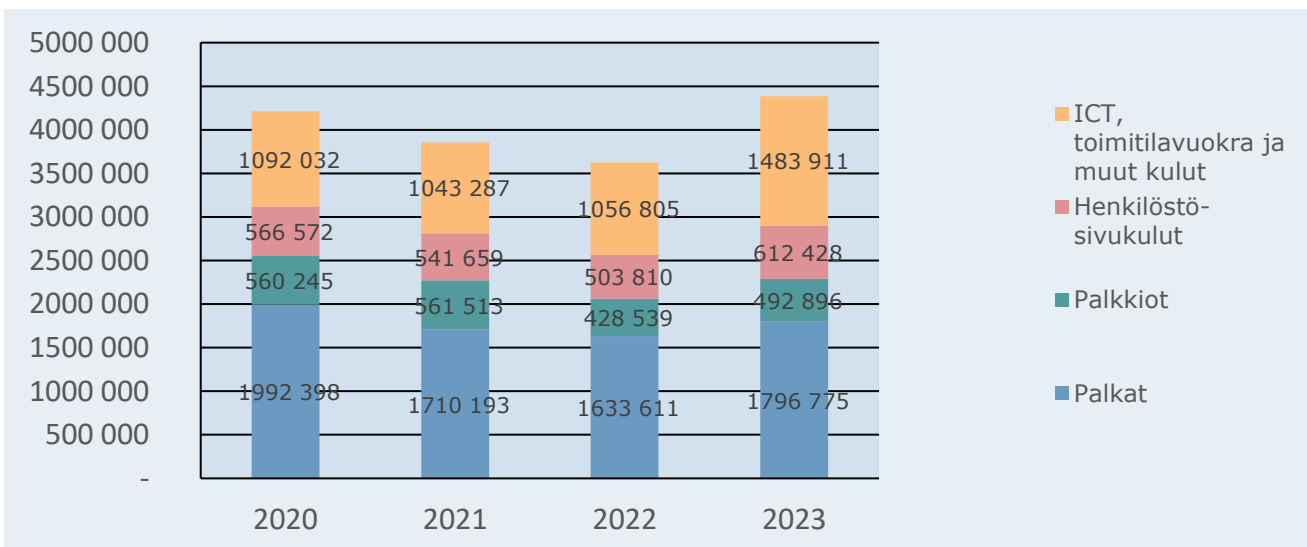
Kustannuksista

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan yhden ratkaisun hinta oli toimintavuonna 945 euroa (vuonna 2022 hinta oli 870 euroa). Nousua vuoteen 2022 verrattuna oli noin 8,6 prosenttia.

Kustannusten nousun syynä oli suurelta osin kertaluontoisesta paperiarkiston digitoinista aiheutuneet kulut.

Kuva 6. Ratkaisukustannukset / asia vuosina 2020–2023 ja niiden jakautuminen, euroa

Kuva 7. Kokonaiskustannukset vuosina 2020–2023 ja niiden jakautuminen, euroa

Muutoksenhakulautakunnan henkilöstö

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnassa oli työntekijöitä vuoden 2023 lopussa yhteensä 29 henkilöä, joiden keski-ikä oli 49,9 vuotta. Koko toimintavuoden aikana on ollut käytössä 27,8 henkilötyövuotta.

TELKissä oli toimintavuoden lopussa 29 toimihenkilöä, joista yksi oli osa-aikainen. Työntekijöistä esittelijöitä oli 12, joista yksi toimi vastaavana esittelijänä. Kaikilla esittelijöillä on tuomarin viran hoitamiseen oikeutettu tutkinto. Valmistelijoita oli 11, joista yksi toimi vastaavana valmistelijana. Toimistosihiteereitä oli kaksi. TELKissä oli päätoimisen puheenjohtajan lisäksi ratkaisutoiminnan päällikkö, hallintopäällikkö sekä tietohallintovastaava. Henkilöstöstä oli naisia 21 (72 %) ja miehiä kahdeksan (28 %). TELKin henkilöstön sukupuolijakauma on samankaltainen kuin sosiaalivakuutuslalla ja hallintotuomioistuimissa, joissa henkilöstö on myös naisenemmistöinen. Henkilöstön palkkauksessa ei ole sukupuoleen perustuvia eroja miesten ja naisten kesken. Sairauspoissaoloja oli keskimäärin kahdeksan päivää henkilötyövuotta kohden.

Henkilökunnan keski-ikä oli 49,9 vuotta (49,4 vuotta vuonna 2022). Vuonna 2023 TELKistä siirtyi yksi työntekijä muihin tehtäviin. Uusina työntekijöinä palkattiin kaksi esittelijää ja yksi valmistelija. Vuosina 2014–2023 keskimääräinen eläkkeellejäämisikä on ollut 63,8 vuotta.

Koulutus

Muutoksenhakulautakunnan henkilöstöllä oli henkilöä kohden keskimäärin 1,7 koulutuspäivää.

TELKin tietoturvaryhmä osallistui Digi- ja väestötietoviraston järjestämään tietosuojaja tietoturvaloukkausten hallinnan Taisto-harjoitukseen marraskuussa 2023. TELKin edustajat osallistuivat kolmen kuukauden välein pidettäviin muutoksenhakulautakuntien ja vakuutus oikeuden tapaamisiin.

Henkilöstö 31.12.2023

Puheenjohtaja

Immonen Petteri

Ratkaisutoiminnan päällikkö

Kangasjärvi Kimmo

Hallintopäällikkö

Nieminen Pia

Tietohallintovastaava

Salama Meri-Tuuli

Esittelijät

Brandt Anna Maria

Hartikainen Mikko

Hietämäki Aino

Hittscher Sari

Lindroth Elisa

Nummelin Aino

Ranto Jukka-Petteri

Schreck Raija, vastaava esittelijä

Seppä Seppo

Taikonen Olander Ilkka

Virranne Jussi

Virta Eerika

Valmistelijat

Eklund Mari

Heiskanen Jaana

Idman Kati

Kilma Tuulia

Koskimäki Minna

Latva-Käyrä Terhi, vastaava valmistelija

Lintunen Tomi

Niemi Riitta

Saarimäki Kirsi

Syrjä Marjo

Uusitupa Nina

Toimistosihiteerit

Kujasuo Marjo

Lahtela Maija-Liisa

TELK året 2023

Under år 2023 förberedde man sig redan i god tid för TELKs flytt från Östra Böle till Västra Böle i början av 2024. Övergången från de tidigare kontorslokalerna på cirka 1 200 kvadratmeter till de nya på drygt 400 kvadratmeter krävde mycket planering i förväg vad gäller lokalernas användning, möbler och arbetsredskap. I det här arbetet deltog hela personalen, bland annat i en gemensam workshop om utveckling av arbetsmiljön, för att fundera på framtida behov och arbete i praktiken så att vardagen vid TELK också i fortsättningen ska vara så smidig som möjligt.

Under år 2023 digitaliserades TELKs pappersarkiv. TELK ansökte om ett gallringsbeslut hos Riksarkivet, digitaliseringen konkurrensutsattes och förverkligades i den form Riksarkivet kräver så att pappersmaterialet kan förstöras. Då TELK flyttar till nya utrymmen i början av år 2024 finns det inte längre behov att ha ett separat arkivutrymme för pappersmaterial. I fortsättning kommer allt material som gäller handlingarna i besvärärenden som arkiveras i TELK att finnas i digital form och därmed också vid behov kunna ses och användas som bakgrundsmaterial vid behandlingen av ärenden. Digitaliseringen av pappersarkivet var en stor engångskostnad, men kommer betala sig inom några år genom inbesparning av hyreskostnaderna för lagret. Arkivtillgängligheten är dessutom bättre i digital form också med hänsyn till kraven för informationshantering.

Under år 2023 inkom till TELK nästan 500 fler ärenden än år 2022. Till ökningen av antalet ärenden bidrog för sin del den ändring av lagen om pension för företagare (FöPL) i början av året som gäller justeringarna av FöPL-arbetsinkomsten vid pensionsanstalterna. Denna ökning kunde med TELKs personalkapacitet bemötas någorlunda väl.

I fortsättningen följs situationen fortfarande upp och en eventuell ökning av antalet besvär till följd av justeringarna av FöPL-arbetsinkomsten kan vid behov åtgärdas under år 2024 genom tilläggsrekrytering.

Med tanke på TELKs verksamhet är det av största vikt att ärenden som gäller informationshantering och informationssäkerhet utvecklas planenligt. Så skedde också år 2023. Vid TELK finns en informationssäkerhetsgrupp som består av ordförande, chefen för beslutsverksamheten, förvaltningschefen, den dataansvariga och dataombudsmannen. Informationssäkerhetsgruppen sammanträdde 11 gånger under verksamhetsåret. Som ett nytt verktyg för informationshantering och informationssäkerhet år 2023 infördes en Digisäkerhetsmodell vid TELK med vars hjälp man för sin del kan försäkra sig om att kraven för de olika delområdenas uppgifter blir beaktade och regelbundet granskade. Delområdena i Digisäkerhetsmodellen har fördelats i olika ansvarsområden mellan medlemmarna i informationssäkerhetsgruppen. I det praktiska arbetet har ordföranden och den dataansvariga preliminärt gått igenom de olika delområdena varefter de har behandlats i informationssäkerhetsgruppen. I informationssäkerhetsgruppen går man dessutom igenom avvikelser i informationssäkerheten och dataskyddet och bedömer vilka åtgärder dessa kräver. TELKs informationssäkerhetsgrupp deltog år 2023 i övningen TAISTO som handlade om hantering av dataskydds- och informationssäkerhetskränkningar. TELKs representanter deltog också i försäkringsdomstolens och besvärsnämndernas gemensamma arbetsgrupp för informationshantering.

Petteri Immonen
ordförande

Besvärsnämndens verksamhet

Till besvärsnämnden hörde år 2023 en ordförande med uppdraget som huvudsyssla, fyra viceordförande, en gemensam suppleant för ordföranden och viceordförandena samt 24 övriga medlemmar och suppleanter. Medlemmarna och viceordförandena har uppdraget som bisyssla. I slutet av år 2023 hade besvärsnämnden 29 anställda.

Besvärsnämndens uppgift är att avgöra enskilda besvärärenden och ansökningar om undanröjande av pensionsanstaltens laga kraft vunna beslut. Besvärsnämndens för arbetspensionsärenden verksamhet som oberoende besvärinstans grundar sig på den lag som gavs 26.8.2005 och som trädde i kraft 1.1.2006 (677/2005). I lagen om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden (677/2005) stadgas bland annat om besvärsnämndens finansiering, fastställande av budget och bokslut. För att täcka kostnaderna för verksamheten driver besvärsnämnden årligen in en justitieförvaltningsavgift av arbetspensionsanstaltarna. Avgiftens belopp fastställs av Finansinspektionen och den baseras på förvärvsinkomsterna och arbetsinkomsterna för de försäkrade i arbetspensionsanstaltarna under det år som föregår kvalifikationsåret.

Vid behandlingen av ärenden i besvärsnämnden tillämpas lagen om rättegång i förvaltningsärenden och lagen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar samt lagen om gottgörelse för dröjsmål vid rättegång.

Statsrådet utnämnde 22.12.2021 enligt 3 § lagen om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden (677/2005) på framställning av social- och hälsovårdsministeriet besvärsnämndens medlemmar för en fem års period 1.1.2022–31.12.2026.

Besvärsnämndens sammansättning

Till besvärsnämnden hörde år 2023 en ordförande med uppdraget som huvudsyssla, fyra viceordförande, en suppleant för ordföranden och viceordföranden samt 24 övriga medlemmar och suppleanter. Medlemmarna och viceordförandena har uppdraget som bisyssla.

Besvärsnämndens medlemmar fungerar under domaransvar och för ordförande, viceordförandena och medlemmarna gäller vad som föreskrivs om rätten för innehavare av domartjänst att kvarstå i tjänsten. Varje medlem avger domarförsäkran i början av sin mandatperiod om han eller hon inte har gjort det tidigare.

Beslutsfattande i besvärsnämnden

Alla sektioner hade en rättslärdd ordförande, en medlem som var förtrogen med arbetspensionsfrågor och som avlagt högre högskoleexamen i juridik eller någon annan medlem som var särskilt förtrogen med arbetspensionsförsäkringsfrågor, en läkarmedlem samt två medlemmar med kännedom om förhållandena i arbetslivet och på arbetsmarknaden. I fyra sektioner fanns därutöver medlemmar som var förtrogna med lantbruksföretagar- eller företagarkerksamhet. Då juridiska ärenden avgjordes deltog i stället för läkarmedlemmen en juristmedlem. Sektionerna sammanträdde förutom under sommar- och juluppehållen cirka tre-fyra gånger per månad. Besvärsnämnden avgjorde under verksamhetsåret 4 644 ärenden.

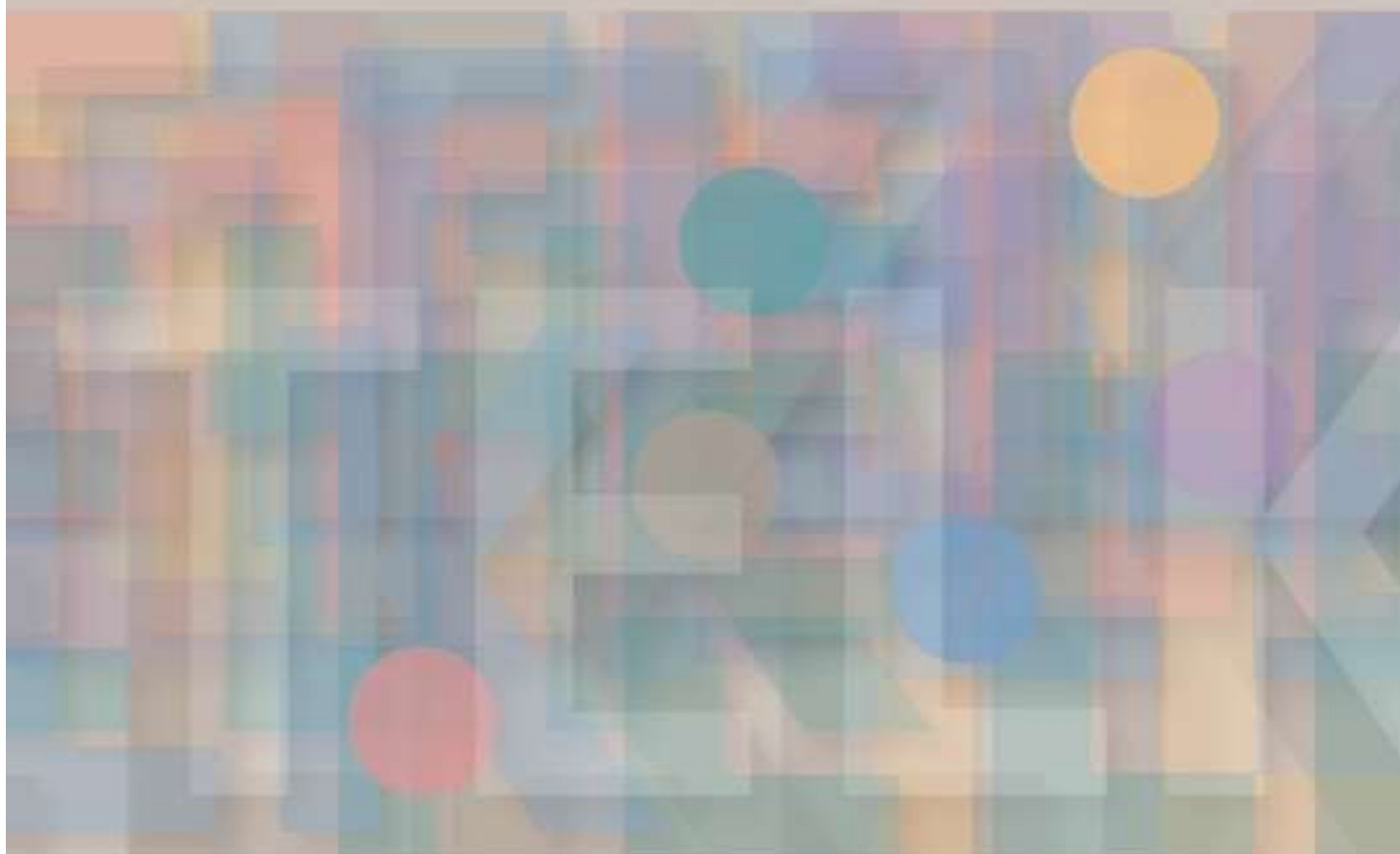
Kostnader och genomsnittliga handläggningstider

Priset för ett avgjort ärende var under verksamhetsåret 945 euro (870 euro år 2022). Ökningen jämfört med år 2022 var cirka 8,6 procent. Den genomsnittliga handläggningstiden var cirka sju månader.

Besvärsnämndens personal

I slutet av verksamhetsåret hade besvärsnämnden 29 anställda vars medelålder var 49,9 år.

WELK

Tuloslaskelma ja tase vuodelta 2023

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta

TULOSLASKELMA

	kuluva vuosi 1.1.2023- 31.12.2023	ed. vuosi 1.1.2022- 31.12.2022
TULOSLASKELMA		
VARSINAINEN TOIMINTA		
Tuotot	4 422 193,11	3 622 765,07
Kulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-2 325 006,45	-2 062 149,88
Eläkekulut	-439 107,19	-370 020,69
Henkilösivukulut	-44 522,95	-34 996,10
Henkilöstökulut yhteensä	-2 808 636,59	-2 467 166,67
Toiminnan muut kulut		
Vapaaehtoiset henkilöstökulut	-129 392,80	-98 793,61
Toimitilakulut	-581 176,05	-537 502,61
ICT-kulut	-748 662,82	-425 392,07
Muut kone- ja kalustokulut	-11 037,60	-10 426,79
Matkakulut	-440,14	-90,00
Edustuskulut	-235,20	0,00
Ratkaisutoiminnan kulut	-16 453,70	0,00
Hallintopalvelut	-36 460,37	-21 689,22
Ostetut palvelut	-15 621,02	0,00
Muut hallintokulut	-74 076,82	-61 704,10
Toiminnan muut kulut yhteensä	-1 613 556,52	-1 155 598,40
Kulut yhteensä	-4 422 193,11	-3 622 765,07
VARSINAINEN TOIMINTA YHTEENSÄ	0,00	0,00
TUOTTO- /KULUJÄÄMÄ	0,00	0,00
TUOTTO- /KULUJÄÄMÄ ENNEN	0,00	0,00
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA		
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	0,00	0,00

Työeläkeasioiden
muutoksenhakulautakunta

TASE VASTAAVAA

	kuluva vuosi 31.12.2023	ed. vuosi 31.12.2022
TASE VASTAAVAA		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset		
Siirtosaamiset	20 088,37	18 924,23
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	20 088,37	18 924,23
Rahat ja pankkisaamiset		
Pankkisaamiset	1 927 947,00	2 409 809,86
Rahat ja pankkisaamiset yhteensä	1 927 947,00	2 409 809,86
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 948 035,37	2 428 734,09
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 948 035,37	2 428 734,09

Työeläkeasioiden
muutoksenhakulautakunta

TASE VASTATTAVAA

	kuluva vuosi 31.12.2023	ed. vuosi 31.12.2022
TASE VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Tilikauden voitto (tappio)		
Tilikauden tulos	0,00	0,00
Tilikauden voitto (tappio) yhteensä	0,00	0,00
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	0,00	0,00
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	415 566,90	813 214,93
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	415 566,90	813 214,93
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	813 214,93	1 017 075,26
Ostovelat	98 850,06	43 001,65
Muut velat	70 863,87	59 022,70
Siirtovelat	549 539,61	496 419,55
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	1 532 468,47	1 615 519,16
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 948 035,37	2 428 734,09
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 948 035,37	2 428 734,09

LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta (TELK) on julkisoikeudellinen yhteisö, jonka tehtävänä on ensimmäisenä muutoksenhakuasteena antaa oikeusturvaa haettaessa muutosta eläkelaitoksien antamiin eläkettä koskeviin päätöksiin. Muutoksenhakulautakunnan kirjanpidossa ja tilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan muutoksenhakulautakunnasta 26.8.2005/677 annetussa laissa olevia säännöksiä, hyvää kirjanpito tapaa ja soveltuvin osin kirjanpitolakia. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan toimintaa valvoo Finanssivalvonta.

Kone- ja kalustohankinnat on kirjattu tilikauden kuluksi.
Saamiset on arvostettu nimellisarvoonsa.
Velat on arvostettu nimellisarvoonsa.

Merkittävät tapahtumat toimintavuoden aikana ja jälkeen

TELKin tilikartta uudistettiin tilikaudelle 2023. Uudistuksen yhteydessä yhdisteltiin tilejä. Osa vanhan tilikartan tileistä oli käynyt tarpeettomaksi ja ei vastannut nykyisiä tarpeita. Lisäksi perustettiin kaksi uutta tiliä, Ratkaisutoiminnan rekisterikulut ja Henkilöstö-taloushallinnon ICT-kulut.
Käsittelyn digitalisointiprojekti tili 5450 lakkautettiin, sillä projektin voidaan katsoa päättyneen.

Tilikarttauudistuksesta johtuen kaikki tilit eivät ole vertailukelpoisia edelliseen tilikauteen nähden.

TELKin paperiarkiston digitoinnista järjestettiin hankintalain mukainen kilpailutus, jonka jälkeen toimittajaksi tuli Canon Oy.

Paperiarkiston digitointi tehtiin elo-lokakuussa.

Kansallisarkisto antoi seulontapäätöksen työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan ja sen edeltäjien asiakirjojen pysyvästä säilytyksestä ja säilytysmuodosta.

TELK päätti hankkia koko henkilöstölle tietokoneet kolmen vuoden leasing-sopimuksella, koneiden käyttöönotto oli tammikuussa 2024.

TELK muutti uusiin toimitiloihin tammikuussa 2024.

Henkilöstö ja toimielinten jäsenet	2023	2022
Keskimääräinen henkilöluku	28	27
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	2 325 006,45	2 062 149,88
Eläkekulut	439 107,19	370 020,69
Muut henkilösivukulut	44 522,95	34 996,10
	<u>2 808 636,59</u>	<u>2 467 166,67</u>
Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	2023	2022
Oikeushallintomaksut		
Oikeushallintomaksut	4 837 760,01	4 435 980,00
Tilikauden jaksotus	-415 566,90	-813 214,93
Tilikaudelle tuloutettu	<u>4 422 193,11</u>	<u>3 622 765,07</u>
Tilintarkastajan palkkioerittely	2023	2022
Tilintarkastus	3 720,00	3 720,00
Tilintarkastuslain 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut toimeksiannot	0,00	0,00
Veroneuvonta	0,00	0,00
Muut palvelut	0,00	0,00
	<u>3 720,00</u>	<u>3 720,00</u>

Tasetta koskevat liitetiedot	2023	2022
Saamiset		
Muut saamiset	0,00	0,00
Jaksotetut menot	0,00	0,00
Muut siirtosaamiset	20 088,37	18 924,23
	<u>20 088,37</u>	<u>18 924,23</u>
Velat		
Saadut ennakot		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Oikeushallintomaksuvelka v. 2023	415 566,90	813 214,93
	<u>415 566,90</u>	<u>813 214,93</u>
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Oikeushallintomaksuvelka v. 2022	813 214,93	1 017 075,26
	<u>813 214,93</u>	<u>1 017 075,26</u>
Ostovelat	<u>98 850,06</u>	<u>43 001,65</u>
Muut velat		
Tilittämätön ennakonpidätys	68 126,43	56 836,43
Tilittämätön sotumaksu	2 394,44	1 848,40
Muut velat	343,00	337,87
	<u>70 863,87</u>	<u>59 022,70</u>
Siirtovelat		
Lomapalkkavelka	484 643,94	439 709,46
TyEL-jaksotus	54 524,62	47 907,82
Muut siirtovelat	10 371,05	8 802,27
	<u>549 539,61</u>	<u>496 419,55</u>
Vastuut		
Leasingvastuut		
seuraavana vuonna	11 228,45	11 718,42
2 - 5 vuotta	14 888,99	11 902,05
	<u>14 888,99</u>	<u>11 902,05</u>
Vuokravastuut		
seuraavana vuonna	544 834,20	484 345,16
2 - 5 vuotta	760 753,44	993 199,44
yli 5 vuotta	950 941,80	995 454,00
	<u>950 941,80</u>	<u>995 454,00</u>
Muut sopimusvastuut		
seuraavana vuonna	182 938,80	162 879,28
2 - 5 vuotta	0,00	0,00
	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>

Vuosikertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsingissä ____ . päivänä _____ kuuta 2024

Mika Mänttari

Tiina Muinonen

Kirsi Päivänsalo

Lauri Pelkonen

Vesa Rantahalvari

Harri Hellstén

Anu Tuovinen

Petteri Immonen
puheenjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus sähköisen allekirjoituksen osoittamana päivänä.

Ernst & Young Oy
KHT-Tilintarkastusyhteisö

Jenni Smedberg, KHT

TELK

Postiosoite
PL 22, 00241 Helsinki
Postadress
PB 22, 00241 Helsingfors

Käyntiosoite
Maistraatinportti 1, 00240 Helsinki
Besöksadress
Magistratsporten 1, 00240 Helsingfors

Puhelin klo 9.00–12.00
029 4117 200
Telefon kl 9.00–12.00
029 4117 200

Sähköposti
kirjaamo@telk.fi
e-post
kirjaamo@telk.fi

Internet
www.telk.fi